

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

НАСКРІЗНИЙ СИЛАБУС
ПРАКТИКИ

підготовки бакалавра
спеціальності 231 Соціальна робота
освітньо-професійної програми Соціальна педагогіка,
соціально-виховна робота

Луцьк – 2022

**Наскрізний силабус практики підготовки бакалавра, галузі знань 23
Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота за освітньо-
професійною програмою Соціальна педагогіка, соціально-виховна робота**

Розробник: Бичук Ірина Олександрівна, кандидат філософських наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

(доц. Чернета С.Ю.)

**Наскрізний силабус практики затверджено на засіданні кафедри
соціальної роботи та педагогіки вищої школи
протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.**

Завідувач кафедри:

(доц. Чернета С. Ю.)

І. ОПИС ПРАКТИКИ

Таблиця 1

№	Назва практики	Вид практики	Терміни проведення		Вид контролю	Кількість годин/кредитів	Самостійна робота	Консультації
			Семестр	Тижні				
1	Пропедевтична практика	Навчальна	3	протягом семестру	Залік	60/2	56	4
2	Практика організатора соціально-педагогічної, соціально-виховної роботи	Виробнича	4	3	Залік	120/4	112	8
3	Практика професійно-орієнтована в закладах освіти	Виробнича	5	4	Залік	180/6	168	12
4	Практика професійно-орієнтована в соціальних службах	Виробнича	6	4	Залік	180/6	168	12
5	Стажерська практика	Виробнича	7	4	Залік	180/6	168	12

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКИ

ППП Петрук Вікторія Віталіївна

Науковий ступінь кандидат педагогічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Контактна інформація роб. тел. (0332) 24-12-01, Petruk.Viktorii@vnu.edu.ua

ППП Лякішева Анна Володимирівна

Науковий ступінь доктор педагогічних наук

Вчене звання професор

Посада професор кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Контактна інформація роб. тел. (0332) 24-12-01, Lyakisheva.Anna@vnu.edu.ua

ППП Петрович Валерій Степанович

Науковий ступінь кандидат педагогічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Контактна інформація роб. тел. (0332) 24-12-01, Petrovich.Valeriy@vnu.edu.ua

ППП Бичук Ірина Олександрівна

Науковий ступінь кандидат філософських наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Контактна інформація роб. тел. (0332) 24-12-01, Bychuk.Irina@vnu.edu.ua

ППП Белкіна-Ковальчук Олена Віталіївна

Науковий ступінь кандидат педагогічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Контактна інформація роб. тел. (0332) 24-12-01, Belkina-kovalchuk.olena@vnu.edu.ua

III. ОПИС ПРАКТИК

Наскрізний силабус практики є основним навчально-методичним документом, що забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки, системність, безперервність та послідовність змісту і завдань навчальної і виробничих практик спеціальності 231 Соціальна робота освітньо-професійної програми Соціальна педагогіка, соціально-виховна робота. Наскрізний силабус практичної підготовки складена на основі освітньо-професійної програми «Соціальна педагогіка, соціально-виховна робота» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 231 «Соціальна робота» та відповідає стандарту вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота.

Комплекс навчальної і виробничих практик спрямований на формування умінь, навичок, компетенцій, що відповідають кваліфікації, яку отримує здобувач вищої освіти на кожному освітньому рівні.

Пропедевтична практика проводиться на II курсі в 3 семестрі протягом семестру і проходить в установах і організаціях соціальної роботи первинної і / або організаційно-управлінської ланки.

Метою пропедевтичної практики є знайомство здобувачів освіти зі специфікою майбутньої спеціальності і закріплення отриманих в процесі навчання теоретичних знань.

Завдання практики:

1. Ознайомити здобувача освіти з різними типами соціальних установ, напрямками та нормативно-правовими основами їх діяльності, особливостями їх становлення і розвитку.
2. Ознайомити з посадовими обов'язками фахівців соціальних установ, зі специфікою їх діяльності.
3. Ознайомити з нормами ділового етикету та професійної етики фахівця із соціальної роботи.
4. Сприяти формуванню професійно-комунікативних умінь у спілкуванні з клієнтами і співробітниками соціальних установ.
5. Отримати загальне уявлення про особливості роботи фахівців соціальних установ з документацією та інформацією; про методики і форми практичної соціальної роботи.

Практика організатора соціально-педагогічної, соціально-виховної роботи проводиться на II курсі в 4 семестрі і проходить в літніх оздоровчих таборах, дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, літніх оздоровчих таборах при закладах загальної середньої освіти та позашкільних закладах.

Метою практики організатора соціально-педагогічної, соціально-виховної роботи є організація соціально-педагогічної діяльності в умовах літнього оздоровчого табору.

Завдання практики:

1. Сформувати й розвинути у здобувачів освіти уміння та навички самостійної роботи з тимчасовим дитячим і юнацьким колективом в умовах літніх канікул.

2. Оволодіти різними формами й методами індивідуальної та групової соціально-педагогічної діяльності в умовах літнього табору на основі аналізу психолого-педагогічних характеристик кожної дитини.

3. Допомогти оволодіти навичками індивідуальної виховної роботи з дітьми та підлітками, які мають проблеми міжособистісного спілкування, навичками соціального навчання.

4. Розвивати відповідальне та творче відношення до проведення соціально-педагогічної роботи з дітьми й підлітками.

5. Сприяти формуванню вмінь встановлювати професійно-етичні відносини з колегами.

Практика професійно-орієнтована в закладах освіти проводиться на III курсі в 5 семестрі і проходить в закладах освіти.

Метою практики професійно-орієнтована в закладах освіти є формування у здобувачів освіти ключових компетентностей здійснення соціально-педагогічної роботи з різними групами дітей та молоді в закладах освіти.

Завдання практики:

1. Ознайомлення із напрямками діяльності фахівців соціально-психологічної служби в закладах освіти.

2. Оволодіння практичними технологіями соціально-педагогічної роботи з різними категоріями клієнтів в закладах освіти.

3. Поглиблення й удосконалення теоретичних знань спеціальних і педагогічних дисциплін і встановлення їхнього зв'язку з практичною діяльністю навчально-виховних закладів.

4. Формування умінь аналізувати досвід і практику роботи фахівців соціально-педагогічної сфери, власну професійну діяльність, розвиток навичок професійної рефлексії.

5. Формування комунікативних, організаторських, діагностичних, проектувальних, дидактичних, аналітичних умінь і навичок.

Практика професійно-орієнтована в соціальних службах проводиться на III курсі в 6 семестрі і проходить в установах соціального обслуговування та захисту населення; в установах, що займаються вирішенням проблем людей з інвалідністю; в регіональних та районних центрах служби зайнятості; в установах, що займаються проблемами сім'ї, материнства, батьківства і дитинства; в установах, що займаються вирішенням проблем молоді, в установах, які надають медико-соціальні послуги; в установах, що працюють із військовослужбовцями та членами їх родин; в громадських організаціях соціального спрямування, волонтерських структурах та благодійних об'єднаннях.

Метою практики є закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачем освіти під час навчання, формування у майбутніх фахівців практичних професійних умінь і навичок,

необхідних для успішної діяльності у соціальних службах територіальної громади чи соціальних інституціях різного відомчого підпорядкування, набуття практичного досвіду професійної діяльності у закладах соціальної сфери; формування професійної культури і ділових якостей соціального педагога/соціального працівника/фахівця із соціальної роботи

Завдання практики:

1. Формування умінь і навичок самостійно проєктувати і здійснювати професійну діяльність щодо вирішення проблем окремих осіб, груп клієнтів, сімейних стосунків, кризових ситуацій у рамках обраної спеціальності і спеціалізації.

2. Вироблення умінь аналізувати досвід і практику роботи спеціалістів соціальної сфери, власну професійну діяльність; умінь спостерігати та аналізувати соціальну діагностико-психокорекційну роботу, яка проводиться з клієнтами соціальної служби, процесом надання соціальних послуг, іншими видами соціальних утручань; розвиток навичок професійної рефлексії тощо.

3. Набуття професійного вміння вести спостереження за клієнтами соціальної служби та аналізувати роботу з ними соціального працівника/ФСР/соціального педагога.

4. Виконання функцій соціального працівника/ФСР/соціального педагога.

5. Встановлення професійно-етичних відносин з клієнтами різного типу та співробітниками соціальної агенції.

Стажерська практика проводиться на IV курсі в 7 семестрі і проходить в освітніх установах, Центрах соціальних служб, кризових центрах, соціально-психологічних центрах, притулках для дітей, громадських та недержавних організаціях та установах різних форм власності.

Метою є сприяти підвищенню професійного рівня і ділових якостей соціального працівника, формувати у здобувачів освіти уміння і навички самостійної роботи по оволодінню професійними функціями, сприяти набуттю практичного досвіду професійної діяльності у закладах соціальної сфери.

Завдання практики:

1. Введення здобувача освіти в поле реальної професійної діяльності й самостійне функціонування в ньому.

2. Поглиблення та закріплення теоретичних знань, одержаних здобувачами освіти у закладі вищої освіти, вміння застосовувати їх на практиці.

3. Формування умінь і навичок самостійно проєктувати і здійснювати професійну діяльність щодо вирішення проблем дітей, груп, сімейних стосунків, кризових ситуацій у рамках обраної спеціальності і спеціалізації.

4. Організація роботи відповідно до вимог та правил внутрішнього розпорядку закладу, в якому здобувач освіти проходить практику, розпоряджень адміністрації і керівників практики.

5. Виконання функцій соціального працівника/соціального педагога.

IV. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка: – знання предметів професійно-орієнтованої підготовки; – володіння матеріалом у процесі проведення соціально-педагогічної роботи.	10

2. Соціально-педагогічна майстерність: – педагогічний такт; – комунікабельність; – емоційна стабільність; – емпатійність; – не конфліктність; культура мовлення тощо.	10
3. Особистісні характеристики: – дисциплінованість під час проходження практики; – ініціативність; – самостійність; – професійна спрямованість; – інноваційність тощо.	5
4. Оцінювання процесу проходження практики: – проведення соціально-педагогічної роботи; – організація індивідуальної, групової роботи з різними групами клієнтів; – застосування соціально-педагогічних технологій у роботі з різними групами клієнтів; – формування документації, облікової звітності на базах практики тощо.	25
5. Оцінювання звітної документації: – індивідуальний план проходження практики та рівень його виконання; – характеристика бази практики і посадових обов’язків керівника практики від бази практики; – характеристика про роботу студента-практиканта з бази практики; – рівень виконання завдань практики.	20
6. Оцінювання допоміжної документації : – загальне оформлення щоденника; – оформлення допоміжної документації (соціальний паспорт класу, наочний матеріал, схеми, знімки тощо).	5
7. Захист практики.	25
Сума	100

Критерії оцінювання проходження здобувачами освіти виробничої практики:

Загальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти за проходження виробничої практики – 100.

100-90 балів – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали, оформив їх відповідно до вимог. На захисті практики допустив незначні помилки під час відповіді на запитання, що не впливають на розуміння програмового матеріалу та вміння ним оперувати.

89-82 бали – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому вони мають незначні неточності, які не впливають на загальну структуру; є незначні недоліки при підготовці звіту; у відповідях на запитання на захисті практики спостерігається часткове нерозуміння матеріалу, труднощі при оперуванні ним.

81-75 балів – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому є недоліки у звітній документації; у відповідях на запитання спостерігається часткове неусвідомлення матеріалу, труднощі оперування ним.

74-67 балів – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики. При оформленні звітної документації спостерігаються помилки; у щоденнику недостатньо спостережень, висновків про проведення запланованих видів робіт/завдань; зміст звіту недостатньо аргументований; у відповідях на запитання відчувається недостатній рівень знань.

66-60 балів – здобувач вищої освіти підготував усі необхідні матеріали практики, проте є суттєві зауваження щодо якості їхнього оформлення; спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє усвідомлення завдань практики; щоденник, звіт оформлені неправильно; у відповідях на запитання спостерігаються помилки, що свідчать про значні прогалини у знаннях.

65-0 – здобувач освіти підготував частину матеріалів практики, при оформленні яких спостерігаються грубі помилки, які вказують на нерозуміння завдань практики; неправильно оформлені щоденник, звіт; при відповіді на запитання допускаються грубі помилки, що свідчать про нерозуміння програмового матеріалу. Характеристика керівника від бази практики має позитивну оцінку, проте у ній є зауваження щодо проходження практики даним здобувачем освіти.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Після закінчення практики у тижневий термін (або до дати вказаної як дедлайн) кожен здобувач освіти повинен подати керівнику практики для захисту пакет звітної документації. Після перевірки керівником практики документації практики, поданої здобувачем освіти, відбувається захист у присутності комісії. Здобувач освіти готує виступ, виставку матеріалів, що презентують хід і результати практики. На підсумкову конференцію запрошуються групові керівники, що разом із керівниками практики підводять підсумки роботи здобувачів освіти, висловлюють зауваження і побажання. Практиканти, у формі усних виступів фактично здійснюють обмін інформацією про специфіку діяльності соціальних педагогів.

Терміни проведення заліку, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом заліково-екзаменаційної сесії. У разі неотримання заліку, здобувач освіти може перездати його двічі. У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів за практику.

Форми звітності здобувача освіти за практику:

- щоденник практики*, в якому подається індивідуальний план роботи, щоденні спостереження, результати. У щоденнику відображається робота практиканта по дням.
- характеристика*, яку складає керівник практики від бази практики, з його підписом та печаткою установи;
- творчий звіт* за результатами проходження практики;
- пакет матеріалів*, відповідно до завдань практики;
- фотоматеріали*, що демонструють проведення різних форм роботи.
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Вайнола Р. Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки : монографія. К. : Вид-во ХНРБЦ, 2008. 460 с.
2. Інтегрований курс соціально-педагогічної теорії і практики / навч. посіб. / Південноукр. держ. пед. ун-т (Одеса) / Біла О. О., Богданова І. М., Курлянд З. Н. та ін. Одеса: Пальміра, 2005. 538 с.
3. Організація соціально-педагогічної та психологічної практики студентів ВНЗ (спеціальності «Соціальна педагогіка») : навч.-метод. посіб. / М. О. Докторович та ін. ; за ред. Я. І. Журецького. К. : Ленвіт, 2013. 311 с.
4. Пожидаєва О. В. Особливості практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів у вищих навчальних закладах України. *Науковий часопис* : зб. ст. 2010. №11. Сер. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. С. 92–101.
5. Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки / затвердженого 29.06.2022 р. URL : https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83_%D1%80%D0%B5%D0%B4-1.pdf
6. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. URL : http://moskalik.at.ua/kurs_lekziy/mmmvvv.doc
7. Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі. URL : <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1488/1/Особливості,%20проблеми%20та%20шляхи%20активізації%20самостійної%20роботи%20студентів.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Методи навчання та їх класифікація. URL : <http://osvita.ua/school/theory/780/>
2. Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах. URL : <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnistu-vishchikh-navchalnikh-zakladakh/4688>